

РАД ИНСПЕКЦИЈА ПРЕ И ПОСЛЕ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА О ИНСПЕКЦИЈСКОМ НАДЗОРУ

Закон о инспекцијском надзору усвојен је 29. априла 2015. и пуна примена почела је годину дана касније. То је први кровни пропис за све републичке инспекције још од Закона о државној управи из 1992, који на свеобухватан начин стандардизује поступак инспекцијског надзора у циљу обезбеђивања законитости пословања привредних субјеката, веће предвидивости пословног окружења и правне сигурности.

ПРЕ ЗАКОНА

- Није постојао један закон који уређује инспекцијски надзор већ су инспекције биле усмерене на тзв. секторске законе из својих надлежности
- Нерегистрована предузећа нису могла да буду предмет инспекцијског надзора
- Изузев у неколико инспекција, није постојао систем планирања инспекцијског надзора већ су контроле обављане по пријавама или искуству инспектора
- Слаба или непостојећа комуникација и координација рада инспекцијских органа у спровођењу контрола
- Више инспекција често су непотребно дуплирале контроле у истом привредном субјекту
- Недовољна сарадња у дефинисању приоритетних области инспекцијског надзора
- Инспектори су поступали репресивно, првенствено усмерени на кажњавање надзираних субјеката
- Инспекцијског надзор карактерисала је недовољна транспарентност услед недоступности прописа који уређују рад инспекцијских органа
- Процедуре током инспекцијских надзора нису биле јасно дефинисане и јавно доступне
- Могућност да предузећа и радње саме провере усклађеност са прописима није постојала
- Све контроле инспекција биле су по правилу ненајављене

ПОСЛЕ ЗАКОНА

- Закон о инспекцијском надзору примењују све инспекције, са изузетком одбране, полиције, комуналне полиције и пореске полиције
- Инспектори имају законски основ да откривају и проверавају рад нерегистрованих радњи и фирми
- Уведено планирање контрола, којем претходи процена ризика у појединачним делатностима или предузећима. Инспекције су обавезне да сачине и објаве вишегодишње планове надзора
- Унапређена сарадња инспекција оснивањем Координационе комисије за инспекцијски надзор
- Захваљујућу успостављању плана координисаних и заједничких надзора нема више преклапања
- Формиране радне групе инспекција за појединачне области надзора (нелегална трговина, храна, неформални рад, јавно здравље итд.)
- Уведене службене саветодавне посете и превентивно деловање инспекција
- Јавност рада инспекција подигнута је на виши ниво објављивањем свих важећих аката, планова инспекцијског надзора и контролних листи
- Надзор је стандардизован објављивањем контролних листи чија је примена обавезна како би свако предузеће знало шта инспектор може и сме да контролише
- Привредници могу да оцене своје пословање користећи контролне листе и извештај о томе да доставе надлежној инспекцији
- Инспектори су у обавези да редовни надзор најаве најкасније три дана пре почетка

РЕЗУЛТАТИ ЈЕДИНИЦЕ ЗА ПОДРШКУ КООРДИНАЦИОНОЈ КОМИСИЈИ ЗА ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

Јединица за подршку Координационој комисији за инспекцијски надзор формирана је у јуну 2017. у оквиру пројекта који спроводе Министарство државне управе и локалне самоуправе и НАЛЕД уз подршку Европске банке за обнову и развој. Тим Јединице обезбеђује одрживо функционисање Координационе комисије и радних група и системски води спровођење Акционог плана за реформу инспекција.

- Успостављен је ефикасан рад Координационе комисије за инспекцијски надзор, чиме је значајно умањено преклапање инспекцијског надзора а ефикасност инспекција је подигнута на виши ниво. До сада је одржано **39 седница** којима су присуствовали су представници инспекција и ресорних институција.
- У оквиру Координационе комисије формирано је **11 оперативних радних група** за приоритетне области инспекцијског надзора, у чијем раду осим инспекција учествују и представници удружења привреде. Одржано је **преко 120 састанка** уз обавезно извештавање.
- У сарадњи са привредом припремљено је и усвојено **27 планова активности инспекцијског надзора** за приоритетне производе - за сузбијање нелегалне трговине дуваном, кафом, брашном, алкохолном, текстилом, половним возилима и резервним деловима, трговине преко интернета, али и у области организовања и реализације школских екскурзија итд.
- На предлог инспекција и привреде **измењен је и допуњен Закон о инспекцијском надзору**, а Јединица је доношењем преко 100 модела, смерница, упутстава и правилника осигурала да све републичке инспекције (њих 44) поступају према одредбама Закона о инспекцијском надзору.
- Спроведене су анализе капацитета инспекција на нивоу локала и републике, на основу којих је израђен трогодишњи **Акциони план за запошљавање 1272 инспектора у периоду од 2019. до 2021. године**. Акциони план је усвојен од стране Координационе комисије и Владе РС и кренуло се са његовим спровођењем.
- На иницијативу Јединице, **унапређен је материјални положај инспектора**, преласком инспектора најмање у звање самосталног саветника и покренута је промотивна кампања за промоцију инспекторског позива и снимљени промотивни филмови о инспекцијама.
- Сајт Координационе комисије (www.inspektor.gov.rs) је централно место за информисање о инспекцијама на којем су објављена сва усвојена документа о надзору, упутства, литература и најновије вести из света инспекција. Све републичке инспекције на сајту Координационе комисије имају [страницу са информацијама о надлежности, резултатима, плановима надзора, контролним листама](#) итд.
- Јединица прати имплементацију софтвера **еИнспектор** у републичким инспекцијама - координише обуке за инспекторе и иницира унапређења софтвера у складу са препорукама инспекција. Софтвер **еИнспектор** је **тренутно у примени у 36 инспекција** и доприноси већој транспарентности и бољој ефикасности инспекција.
- За потребе привреде **припремљен је инфо лист Права и обавезе привредних субјеката у редовном инспекцијском надзору**. Реч је о 23 права која имају привредници током контроле, од добијања потпуних информација до права на жалбу, као и девет обавеза, од поступања по захтевима инспектора до отклањања неправилности.
- Јединица од марта 2020. године координише радом Контакт центра републичких инспекција Владе Републике Србије, као централног места за пријаве из области инспекцијског надзора. Пријаве је могуће поднети путем [онлајн формулара](#) и позивом на број 011 6350 322.